

Buffy Sainte-Marie i Stockholm

Buffy Sainte-Marie har sitt ursprung hos cree-indianerna.

Sångerskan, musikern, låtskrivaren och läraren Buffy Sainte-Marie var en av dem som uppträdde söndagen den 5 augusti på den nya festivalen Stockholm Music & Arts på Skeppsholmen.

Buffy Sainte-Marie är av cree-bakgrund och föddes i Saskatchewan i Kanada den 20 februari 1941, men hon adopterades bort och växte upp i Massachusetts i USA. Hon inledde sin karriär i början av 60-talet, ”efter beatniks och före hippies” som det står på hennes hemsida.

En verkligare bild

Buffy turnerade ensam med gitarr i protestsångerske-stil, och både underhöll och utbildade publiken. De gavs en annan, verkligare bild av indi-antjejer än den stereotypa biden ”Po-

cahontas i fransar”.

Hon hade flera hitlåtar, även i Sverige, framför allt Universal soldier (1964), Until it's time for you to go (-65), I'm gonna be a country girl again (-68) som Lena Andersson hade en hit med i svensk version; Säg är det konstigt att man längtar bort nån gång (-71). Filmlåten Soldier Blue (-70) blev också en stor framgång. Ytterligare ett exempel är He's an indian cowboy in the rodeo (-72).

Redan vid 24 års ålder hade hon inte bara turnerat i USA, utan även Kanada, Europa, Australien och Asien. Hon har fått mängder av erkännanden, medaljer och priser genom åren. För sitt första album röstades hon fram som Billboards bästa nya artist.

Svartlistad i USA

Några år på 1970-talet var hon svartlistad i radio och tv i USA, eftersom hon inte ville sluta prata om indian-

ernas situation och om freds rörelsen. Hon fanns med på regeringens lista över människor vars musik "deserved to be suppressed", det vill säga "förtjänade att tystas ner/förbjudas". (!) Men Buffy fortsatte att ge konserter och glömdes inte bort av publiken. 1975-1980 medverkade hon dessutom i det amerikanska barn tv-programmet Sesame Street.

Hennes låtar kan vara enbart för underhållning, eller för att säga något viktigt. 1982 kom en av hennes största framgångar som en av låtskrivarna till *Up where we belong*, inspelad av Joe Cocker och Jennifer Warnes, från filmen *En officer och gentleman*. Den låten fick Buffy både en Academy Award Oscar för, och en Golden Globe.

Buffy är utbildad lärare, Ph.D. in Fine Arts, och hedersdoktor vid tio universitet. Hon undervisar professorer och nya lärare att göra läroplaner med utgångspunkt i indianernas traditionella kunskap och tänkande. När det gäller ämnen som naturlära passar det mycket bra att utgå från ursprungsfolkens kunskaper och perspektiv.

Nöjet att lära och lära ut

Buffy intervjuades i samiska tv-nyhetsprogrammet *Oddasat* i samband med Stockholms-besöket och berättade, full av energi och inlevelse, hur roligt det är att lära sig saker. "Det finns så mycket att lära sig. Man kan lära sig vad som helst!" Men också om nöjet att lära ut.

Hon ger intryck av att vara en inspirerande lärare, som når ut till eleverna

Det är en gåva artister har, att ge. Det fungerar som medicin, är Buffy medveten om. "Att använda sin gåva är inte svårt, det är underbart."

Det handlar både om att underhålla och hjälpa, att ge och lära ut, kanske få andra att tänka på ett nytt sätt. Mycket i samhället handlar om pengar nuförtiden, konstaterar Buffy. "Det finns annat!"

Hennes senaste CD *Running for the drum* kom 2009, den första på tretton år och hennes artonde skiva. Den belönades med en Juno award, Buffys tredje.

Buffy Sainte-Marie uppträdde på den nya festivalen Stockholm Music & Arts på Skeppsholmen Foto: Olof Rydström

Konserten

Konserten på Skeppsholmen var blandad och innehöll både de gamla hitlåtarna, och nyare låtar som *No no Keshagesh*, *Starwalker*, *Cho cho fire*, och *Bury my heart at Wounded Knee*. Hennes komband består av tre yngre killar; bland annat Michel Bruyere och Jesse Green, även de med ursprungsfolkstillhörighet, närmare bestämt cree, ojibwa och lakota.

Framför allt de nyare låtarna släpper fram tydliga rötter i musik och sång av pow wow-typ, men hon framför också en eller två countrylåtar "för skojs skull".

Buffy delade festivaldag med Anna von Hauswolff (Sverige), Fatoumata Diawara (Mali), iamamiwhoami (Sverige) och Björk (Island). Fördelen med festivaler kan ju vara just blandningen. De som går dit för en eller två artister de känner till innan, kan få i sig någonting med någon eller några andra artister, som de annars inte skulle komma i kontakt med.

Mot slutet av Buffys konsert fick publiken höra inspelade trummor och typisk indiansk sång, och dessutom se ett kort pow wow-dansprov. Man kan ana att inte alla i publiken hade varit med om det förut!

Elisabeth Christell

Källor/mer information:
Buffys officiella hemsida: www.creative-native.com
SVT-programmet *Oddasat* 8-9-10 augusti 2012
Saskatchewan Indian Cultural Centre: www.sicc.sk.ca